

GRANN- SÄMJÄ

Anita Persson tar en vilopaus i sitt kök.

Trädgården är en omtyckt oas. Här

TRIVSEL I kollektivhuset Färdknäppen i Stockholm är det ofta fullt i trädgårdssofforna på

Under de 17 år som gått sedan huset byggdes har de hittat sitt eget sätt att jobba med olika frågor. Trots att det finns många viljor brukar hyresgästerna ändå vara överens när det slutligen är dags att fatta beslut.

–När det kommer upp nya förslag och idéer brukar vi ha

soffmöten, säger Anita Persson som är ordförande i kollektivhusets styrelse.

–De som är intresserade träffas, diskuterar, funderar och skissar på olika möjligheter. När vi är färdiga tar vi upp frågan på något möte och fattar beslut. Färdknäppen är ett kollektivhus som vänder sig till

de som fyllt 40 år. Det är ett kollektivhus anpassat till andra

halvan av livet, när barnen flyttat, yrkeslivet trappas av och det är dags att bygga upp en tillvaro. Här finns en familjär vardagsgemenskap i bo-

endet och en arbetsgemenskap. Åldrarna på hyresgästerna varierar, en del är fortfarande

Per Demerus tillhör husskötargruppen.

yrkesverksamma medan andra har nått pensionsålder.

HUSET BYGGDES i slutet av nittioalet och här finns 43 lägenheter. Det som är speciellt med Färdknäppen är den goda grannsämjan och sammanhållningen bland hyresgästerna.

–Alla väljer själv vilka arbetsgrupper de vill vara med i, säger Anita. Vi har lärt oss att ska det fungera måste man köra med raka rör.

Det uppstår sällan konflikter

träffas hyresgästerna för att koppla av eller planera. Kerstin Kärnekull håller upp kaffe till resten av gänget.

sommaren. Här är det hyresgästerna som bestämmer hur de vill ha det. **TEXT: KARIN RUTSTRÖM**

eftersom det finns tydliga riktlinjer och rutiner för verksamheterna i huset.

–Det kan ibland vara någon som tänker väldigt annorlunda än man själv. Då gäller det att vara öppen, sätta sig ned och prata och försöka komma överens. Men det kan ta tid. Fördelen är att man brukar bli väldigt goda vänner efteråt. Så konflikter kan faktiskt också innebära något positivt.

När Hyresgästen besöker kollektivet blir vi bjudna på

kaffe i trädgården. Det tar bara några minuter så är det fullt vid bordet. Det doftar gott från det nybryggda kaffet och den hembakta äppelpajen. Gänget som samlats i trädgården diskuterar arbetet med ett bokbord på stadens årliga evenemang "Stockholms längsta bokbord".

–Det är fjärde året i rad vi är

med, säger hyresgästen Kerstin Kärnekull, som har bott i Färdknäppen sedan starten 1993. Vi tycker att det är jättekul fast det kräver en bra planering eftersom det är en hel del jobb.

I Färdknäppen pågår det ständigt olika aktiviteter. Sedan några år tillbaka har huset en egen utställningsgrupp.

–Vi har haft flera utställningar med olika teman, förra gången fick vi exempelvis sätta upp bilder på oss själva från när vi var barn, säger Anita Persson. Sedan fick man gissa vem som var vem.

STÄDNING OCH MATLAGNING måste alla i huset måste hjälpa till med.

–När man flyttar in här placeras man i ett matlag, säger Anita. Det innebär att man lagar mat tillsammans med

Vill du veta mer?

- **Färdknäppen:**
Monica William-Olsson,
infoansvarig, tel 08-668 60 55
- <http://www.kollektivhus.nu/>

FÄRDKNÄPPEN är ett kollektivhus på Fatbursgatan/Timmermansgatan på Södermalm i Stockholm, som ägs av Familjebostäder. Där bor 50 hyresgäster i 43 lägenheter – 1:or, 2:or 3:or på 37–75 kvm. I bottenvåningen: kök, matsal, allrum med bibliotek och syplats, vävrum, verkstad, datarum och tvättstuga. Takvåningen: middagsrum med öppen spis och en takterrass. I källaren: individuella och gemensamma källarförråd, matkällare, motionsrum, bastu och fotolabb. Samt: gemensamt kontor med dator och kopiator, två mindre gästrum för långväga gäster. <http://www.fardknappen.se/>

FOTO: JERRY MALMBERG

► sitt matlag ett bestämt antal gånger per år. Men det är inte särskilt många arbetstimmar man måste lägga ned per år eftersom arbetet är uppdelat på så många.

STÄDNINGEN och det egna arbetet med att sköta enkla reparationer i huset gör att hyresgästerna får en del pengar att disponera.

– Den här delen har alltid fungerat beroende på att vi hade ett bra boinflytandeavtal redan när vi startade, säger Kerstin.

– Vår lokala Hyresgästförenings huvuduppgift har istället blivit att informera kring hyrorna. Från början var vi oroliga att det skulle dra iväg och därför var vi noga med att hålla koll.

De gemensamma arbetsgrupperna gör att hyresgästerna i huset snabbt lär känna varandra. Men Anita och Kerstin som båda varit med från starten, tror inte att det enbart

räcker med att arbetsgrupper för att skapa gemenskap och god grannsamja.

– Det måste finnas naturliga mötesplatser om människor ska trivas och lära känna varandra, säger Kerstin. Sedan spelar det ingen roll vilken typ av boende det gäller. Och finns de inte måste man skapa dem.

När arbetet med att planera och bygga Färdknäppen startade var de gemensamma lokalerna en av de viktigaste frågorna.

– Det var det första vi planerade och det gjorde vi innan vi började planeringen av lägenheterna, säger Anita. I våra gemensamma utrymmen finns det mesta. Det är mycket man inte behöver skaffa. Jag har exempelvis ingen egen dator, internet eller tv eftersom det

finns i huset. På det här viset spar man både tid och pengar.

Det är inte svårt att förstå vad Anita menar. Den som vill läsa morgontidningen behöver exempelvis inte prenumerera. I det gemensamma biblioteket finns alla morgontidningar och flera andra tidskrifter, samt ett tv-rum. Det finns också exempelvis hobbyrum, symaskin, motionsrum och bastu.

Det finns tre nya datorer som alla används flitigt.

– Datarummet har blivit ett ställe där folk umgås, säger Anita. Det är jättetrevligt att slinka in där en stund, sätta sig framför datorn. Vill man jobba i lugn och ro då går man upp till kontoret.

Det gemensamma köket och den stora trivsamma matsalen

Att laga mat och äta tillsammans är ett fantastiskt sätt att skapa gemenskap

är den viktigaste träffpunkten. Här kostar en måltid 24 kronor på vardagar och 40 kronor på fredagar. Den som har vänner på besök kan ta med dem till den gemensamma middagen.

– Att laga mat och äta tillsammans är ett fantastiskt sätt att skapa gemenskap, säger Kerstin. Det är den viktigaste delen i ett kollektivhus.

Hon får medhåll av Lotta Bystedt som flyttade in i huset för lite över ett år sedan:

– Det är stor skillnad att bo i ett hyreshus där man känner alla. Men det finns ett visst förhållningssätt. I lägenheten är man privat. Vill man ha tag i någon då ringer man.

DEN SOM VILL BO på Färdknäppen måste först bli medlem.

– Just nu försöker vi få fler killar att flytta hit. Men det verkar som om män är tveksamma till den här typen av boende. Varför vet vi inte riktigt eftersom de som flyttar hit stormtrivs, säger Kerstin. ■

GRUPPER PÅ FÄRDKNÄPPEN:

- Arkivgruppen (dokumenterar och sammanställer husets historia)
- Biblioteksgruppen
- Fest- och underhållningsgruppen
- Hushållarna
- Husskötargruppen
- Inredningsgruppen
- Kollektivhusföreningen
- Konstgruppen
- Kontaktgruppen (tar hand om nyinflyttade)
- Lokala Hyresgästföreningen Färdknäppen
- Kören
- Motionsgruppen
- Trädgårdsgruppen
- 5-årsgruppen